

Sygn. akt I C 850/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : Kamil Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko M. W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nakazuje ściągnąć w drodze egzekucji sądowej od powódki A. G. na rzecz funduszy Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 893,75 zł (osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote siedemdziesiąt pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 850/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 października 2013 r. powódka A. G. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. W. na jej rzecz kwoty 20 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż pozostawała z pozwanym w konkubinacie od kwietnia 2000 r. do kwietnia 2013 r. Powódka wskazała, że na początku związku zamieszkała z pozwanym w mieszkaniu należącym wówczas do jego matki. Następnie mieszkanie, które zakupił na własność pozwany, powódka samodzielnie w części wyremontowała. Przez cały czas trwania konkubinatu powódka zajmowała się utrzymywaniem wspólnego gospodarstwa domowego. Wskazała, iż wykonywała czynności związane z zachowaniem porządku, przygotowywaniem posiłków, robieniem zakupów. Powódka podniosła również, iż na jej barkach spoczywał ciężar zapewnienia w gospodarstwie podstawowych środków żywnościowych i higienicznych, które to potrzeby zaspokajała poprzez nieregularną pracę zarobkową. Do jej obowiązków należała także opieka nad chorowitym wspólnym synem. Pozwany mimo wielokrotnie większych dochodów nie czynił nakładów na wspólne gospodarstwo domowe, opłacał jedynie komorne, telewizję i Internet.

/pozew k. 2 – 4/

Postanowieniem z dnia 28 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, zwolnił A. G. od kosztów sądowych w całości.

/postanowienie z dnia 28.10.2013 r. k. 23/

W odpowiedzi na pozew z dnia 20 listopada 2013 r. pozwany M. W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pisma pozwany wskazał, że przeczy wszystkim okolicznościom wskazanym przez powódkę w pozwie za wyjątkiem wyraźnie przyznanych i podniósł, że roszczenie jest całkowicie bezzasadne. Przyznał, iż powódka i pozwany pozostawali w konkubinacie w okresie wskazanym przez powódkę. Stosunki między stronami nie były regulowane kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ani też nie została sporządzona umowa kohabitacyjna. Remonty mieszkania przy ul. (...), gdzie wspólnie zamieszkiwali, były po stronie pozwanego. Pozwany zaprzeczył informacjom powódki, jakoby to ona wyremontowała lokal przy ul. (...). (...) do remontu zakupiła matka pozwanego. Wszystkie prace techniczne, elektryczne, tynkarskie i gipsowe wykonał pozwany, zaś powódka jedynie pomalowała łazienkę na linii powyżej płytek, przedpokój, położyła tapetę w kuchni i pomalowała ją. Pozwany zaprzeczył również, aby powódka zajmowała się sama wychowaniem, edukacją i finansowaniem syna. Pozwany przyznał, iż powódka poza okresem od grudnia 2005 r. do maja 2006 r. płaciła za prąd, jednakże to on regulował komorne, Internet, TV, fundusz remontowy, podłączenie wodomierzy, częstokroć rachunki za telefon komórkowy powódki. W trudnych chwilach pozwany pomagał również matce powódki J. G. – pożyczał pieniądze, opłacił rachunek za prąd oraz dokonał jednorazowej wpłaty do czynszu. Od chwili wyprowadzenia się powódki pozwany samodzielnie utrzymuje syna.

/odpowiedź na pozew k. 27 – 30/

W piśmie z dnia 16 grudnia 2013 r. powódka zakwestionowała, aby całość zadań o charakterze technicznym, tynkarskim i gipsowym przy remoncie mieszkania przy ul. (...) wykonał pozwany, albowiem powódka musiała poprawiać po nim zły rezultat jego robót. Powódka podtrzymała także, iż pozwany w niewielkim stopniu jedynie załatwiał sprawy syna – wycieczki i wyjazdy były organizowane przez powódkę oraz szkołę. Powódka podniosła, iż pobyt syna w przedszkolu opłacała ona, jednakże nie dysponuje potwierdzeniami zapłaty, podobnie jak rachunkami za zakupy żywnościowe. Powódka podkreśliła, że w okresie konkubinatu nawet wtedy, gdy pozostawała bez zatrudnienia, to otrzymywała zasiłek dla bezrobotnych. Nie pozostawała zatem na wyłącznym utrzymaniu pozwanego. Dodatkowo powódka wskazała, że jej matka pomagała stronom w opłacaniu komornego mieszkania przy ul. (...), zaś pomoc finansowa udzielona przez pozwanego jej matce miała na celu jedynie dokonanie przelewu przez pozwanego, w zamian za co otrzymał on zwrot pieniędzy w gotówce.

/pismo z dnia 16.12.2013 r. k. 154/

Na rozprawie w dniu 9 czerwca 2014 r. powódka oświadczyła, iż rozważa możliwość zawarcia ugody z obowiązkiem zapłaty na jej rzecz przez pozwanego kwoty 15 000 zł. Pozwany odrzucił tę propozycję wskazując, iż może zapłacić 500 zł. Powódka sprecyzowała, iż dochodzi zwrotu swoich nakładów w postaci robocizny w remontach.

/protokół rozprawy z dnia 9.06.2014 r. k. 199 – 203/

Pismem z dnia 23 czerwca 2014 r. powódka rozszerzyła powództwo oraz sprecyzowała, iż dochodzi zasądzenia od pozwanego na jej rzecz 26 265 zł tytułem bezpodstawnego wzbogacenia zamiast kwoty wskazanej w punkcie 1. pozwu, naliczanie odsetek ustawowych od kwoty 20 000 zł od dnia wytoczenia powództwa oraz od kwoty 6 265 zł od dnia wniesienia pisma zawierającego rozszerzenie, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 500 zł tytułem zwrotu nakładów na mieszkanie przy ul. (...) w Ł. wraz z odsetkami liczonymi od dnia rozszerzenia powództwa oraz kwoty 4 303 zł tytułem zwrotu nakładów na mieszkanie nr (...) przy ul. (...) w Ł. wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty. Powódka wskazała, że w trakcie wspólnego zamieszkania z pozwanym poświęcała 3 godziny dziennie na prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, co stanowiło osobisty wkład powódki w utrzymanie i rozwój gospodarstwa, co nie uwzględnia środków pieniężnych, jakie powódka przeznacza na

utrzymanie rodziny. Powódka uznała, iż 1/3 ze swojego nakładu poświęcała wyłącznie pozwanemu, co przy przyjęciu najniższej stawki krajowej za godzinę pracy w wysokości 7,5 zł/h i przemnożeniu przez liczbę godzin przepracowanych dla powoda daje kwotę 26 265 zł. W ocenie powódki pozwany jest bezpodstawnie wzbogacony pracą, jaką powódka wykonała na jego rzecz.

/pismo z dnia 23.06.2014 r. k. 214 – 216/

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa także w jego rozszerzonej części podnosząc, iż powódka nie udowodniła roszczenia. Pozwany wskazał, że przez okres przebywania przez powódkę w lokalu przy ul. (...) nie pobierał od niej wynagrodzenia z tego tytułu ani też nie wymuszał prac w jakiegokolwiek formie. Nadto wskazał, iż nie kwestionuje pracy, jaką powódka włożyła w okresie konkubinatu we wspólne gospodarstwo domowe, jednakże podkreślił również swój duży wkład.

/pismo z dnia 7 lipca 2014 r. k. 220 – 222/

Powódka na rozprawie w dniu 28 października 2015 r. cofnęła wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność nakładów na lokal położony w Ł. przy ul. (...) oświadczając, iż koszt prac, jakie wykonywała w tym lokalu daruje pozwanemu.

/protokół rozprawy z dnia 28.10.2015 r. k. 278 – 281/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. G. pozostawała z pozwanym M. W. w związku partnerskim w okresie od kwietnia 2000 r. do kwietnia 2013 r. W tym czasie strony nie miały wspólnych środków – posiadały oddzielne rachunki bankowe. Nie zawarły również pisemnej umowy regulującej charakter wiążących je stosunków.

/bezsporne/

Strony zamieszkiwały w mieszkaniu przy ul. (...) w Ł., stanowiącym własność matki pozwanego. Pozwany jest właścicielem mieszkania przy ul. (...), w którym zamieszkała matka pozwanego.

/bezsporne, wydruki z Centralnej Informacji ksiąg wieczystych nr (...) oraz (...) k. 9 – 14, decyzja nr V RF (...) k. 177/

W czasie remontu mieszkania przy ul. (...) powódka pomagała pozwanemu malować pokój, kuchnię, kłaść tapetę w kuchni oraz malować łazienkę powyżej płytek.

/bezsporne, informacyjne wyjaśnienia stron, protokół rozprawy z dnia 9.06.2014 r. k. 199 – 203/

W czasie trwania związku w mieszkaniu przy ul. (...) przeprowadzony został remont w postaci malowania dużego pokoju i pokoju dzieciennego, tapetowanie i malowanie kuchni, remont przedpokoju oraz generalny remont łazienki. Poza remontem łazienki i postawieniem szafy w przedpokoju powódka sama wykonywała czynności remontowe. Pozwany pomagał przy remoncie w razie konieczności dźwigania. Pozwana systematycznie m.in. sama malowała pokój syna, kładła korek na ścianie w dużym pokoju. (...) do remontu tego mieszkania pozwany kupował ze swoich środków, zaś do remontu mieszkania przy ul. (...) – jego matka.

/zeznania świadków A. W., A. F. oraz J. G., protokół rozprawy z dnia 9.06.2014 r. k. 199 – 203, rachunki faktury k. 32 – 72, informacyjne wyjaśnienia stron, protokół rozprawy z dnia 9.06.2014 r. k. 199 – 203, potwierdzone na rozprawie dnia 28.10.2015 r. k. 278 – 281/

W czasie trwania związku powódka pracowała nieregularnie. Pozwany pracował przez cały czas. W okresie kiedy powódka nie pracowała, wykonywała większość czynności w domu – sprzątała, prała, gotowała i opiekowała się dzieckiem. Strony podzieliły się obowiązkami w zakresie ponoszonych kosztów życia: powódka opłacała prąd,

zaś pozwany inne świadczenia. Powódka kupowała produkty żywnościowe na obiady oraz chemię gospodarczą i kosmetyczną, zaś pozwany produkty na śniadania i kolacje.

/zeznania świadków A. W., A. F. oraz J. G., protokół rozprawy z dnia 9.06.2014 r. k. 199 – 203, zeznania pozwanego, protokół rozprawy z dnia 28.10.2015 r. k. 278 – 281/

Pozwany sprawuje opiekę nad wspólnym małoletnim synem stron D. W.. W ramach opieki pozwany uiszczał opłaty za (...) przy Przedszkolu Miejskim nr 218 w Ł. za lata 2003 i 2004. Pozwany opłacał koszty uczestnictwa małoletniego syna w zajęciach klubowych w czasie ferii zimowych dla dzieci z osiedla w 2011 r., w czasie wakacji w 2010 r. oraz w koloniach letnich w latach 2008, 2009, 2010, 2012. Pozwany dokonał także opłaty za zakup etui silikonowego, gry na P. S., oraz sprzętu fotograficznego. Pozwany ponosił koszty fryzjera małoletniego syna oraz wyjść do pizzerii. Do ponoszonych obecnie przez pozwanego kosztów utrzymania syna zaliczyć trzeba również koszty mundurka szkolnego, materiałów szkolnych, ubezpieczenia (...).

/potwierdzenia przelewów k. 84 – 85, umowa z dnia 13.01.2011 r. k. 73, potwierdzenia przelewów k. 78 – 83, faktura VAT nr (...) k. 31, potwierdzenie przelewów k. 86 – 87, rachunek k. 145, paragony k. 146, zaświadczenie k. 148/

W czasie trwania konkubinatu pozwany uiszczał opłaty za prąd dla mieszkania przy ul. (...) od grudnia 2005 r. do lutego 2006 r. oraz od lutego do maja 2006 r. W pozostałym okresie przez czas trwania konkubinatu opłaty za prąd uiszczała powódka. Pozwany uiścił opłaty za wymianę wodomierzy w mieszkaniu przy ul. (...), a także opłatę czynszową oraz opłatę za fundusz remontowy za kwiecień 2005 r. Pozwany uiszczał opłaty za komorne, Internet i telewizję w mieszkaniu przy ul. (...). Pozwany uiścił opłatę za prąd i komorne należną za mieszkanie przy ul. (...) należące do matki powódki, a także pomagał jej finansowo. Pozwany 16 – krotnie opłacił rachunki za telefon komórkowi powódki, a także doładowywał telefon syna. Koszty doładowania telefonu syna ponosiła również powódka.

/okoliczność przyznana, potwierdzenia przelewów k. 88 – 92, potwierdzenie przelewu k. 93, potwierdzenie przelewu k. 99, bezsporne, potwierdzenia przelewów k. 94 – 97, potwierdzenie stałego przelewu k. 100 – 110, potwierdzenia przelewów k. 111 – 113, potwierdzenia przelewów k. 114 – 129, potwierdzenia przelewów k. 134 - 141, faktury VAT k. 132 – 133, potwierdzenie zapłaty k. 142, wykaz doładowań telefonu k. 157/

Ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Władzowa w Łodzi, Wydział V Rodzinny i Nieletnich, w dniu 4 listopada 2013 r. powódka zobowiązała się do płacenia tytułem alimentów na rzecz wspólnego małoletniego syna D. W. kwoty po 350 zł miesięcznie.

/protokół k. 130/

Powódka była zameldowana w mieszkaniu przy ul. (...) od 16 stycznia 2012 r. do 12 lipca 2013 r.

/zaświadczenie z (...) k. 159/

Powódka przekazała pozwanemu w maju i czerwcu 2013 r. łączną kwotę 282 zł tytułem opłat za mieszkanie.

/potwierdzenia przelewów k. 156 – 157/

Szacunkowy koszt robocizny związanej z wykonaniem prac remontowych przez A. G. w lokalu przy ul. (...) w Ł. wynosi 2 500 zł.

/opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa, kosztorysowania i rozliczania inwestycji J. K. k. 238/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy, w szczególności zaś o dowody z zeznań stron i świadków.

Opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa, kosztorysowania i rozliczania inwestycji w przedmiocie wyliczenia wartości, jakkolwiek sporządzona w sposób prawidłowy i kompletny, nie stanowiła podstawy rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ze wskazanych poniżej powodów.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszym postępowaniu powódka A. G. dochodziła rozliczeń z tytułu zakończenia trwającego 13 lat nieformalnego związku partnerskiego z pozwanym M. W. poprzez zasądzenie od pozwanego z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia poniesionych przez powódkę nakładów w postaci wykonywania domowych obowiązków na rzecz pozwanego oraz w postaci robocizny wykonanej przy remoncie mieszkań przy ul. (...) i ul. (...).

W polskim prawie cywilnym nie istnieją regulacje dotyczące nieformalnych związków (konkubinatu, związków partnerskich), przez które to związki należy rozumieć stabilną, faktyczną wspólnotę osobisto – majątkową dwóch osób, bez względu na ich płeć. Wobec tego w razie zaistnienia potrzeby rozliczenia majątku byłych partnerów zachodzi konieczność zbadania, w jaki sposób partnerzy ukształtowali swoje stosunki prawne. Wskazać należy, iż zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem ze względu na konstytucyjną ochronę małżeństwa oraz brak podstaw do uznania braku regulacji prawnej związków pozamażeńskich za lukę w prawie, niedopuszczalne jest stosowanie unormowań z zakresu prawa małżeńskiego (w tym wspólności majątkowej i podziału dorobku) także w drodze analogii do innych stosunków o charakterze więzi osobisto – majątkowych (por. uchwała SN z dnia 30 stycznia 1986 r., III CZP 79/85, OSNCP 1987, nr 1, poz. 2). Rozliczenie majątkowe po ustaniu faktycznego związku osobisto – majątkowego następuje na podstawie przepisów kodeksu cywilnego odpowiednich do ustalonej konkretnej postaci i treści stosunków ukształtowanych w danym związku (tak wyrok SN z dnia 6 grudnia 2007 r., IV CSK 301/07, OSNC 2009/2/29, Biul.SN 2008/3/9).

W nauce i orzecznictwie spośród różnych propozycji dotyczących konstrukcji prawnych rozliczeń majątkowych partnerów nieformalnego związku najczęściej zgłaszane są następujące: współwłasność majątku, spółka cywilna, bezpodstawne wzbogacenie, stosunek pracy. Podkreślenia wymaga także stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy m.in. w uchwale z 30 stycznia 1986 r. (IV CZP 79/85, OSNCP 1987), iż rozliczenie w oparciu o przepis art. 405 k.c. pomiędzy konkubentami powinno mieć miejsce w zasadzie w ostatniej kolejności, tj., gdy inne przepisy nie regulują sytuacji prawnej określonych przedmiotów. Doświadczenie życiowe bowiem wskazuje, iż w przypadku długotrwałego konkubinatu przesunięć majątkowych nie dokonuje się bez wspólnie podjętych czynności i wspólnie świadczonej w tym przedmiocie woli, a zatem nie może być mowy w tym wypadku o przesunięciach majątkowych pozbawionych podstawy prawnej, które jest niezbędne dla roszczenia z art. 405 k.c. Wskazane stanowisko znajduje potwierdzenie w poglądach doktryny, która wskazuje, iż podstawa wzbogacenia może mieć **charakter sytuacji społecznej**, a zwłaszcza rodzinnej, a dokonane przysporzenie nie podlega wówczas zwrotowi, ponieważ nie jest bezpodstawne (por. także A. Szpunar, Glosa do wyroku SN z dnia 4 kwietnia 2000 r., V CKN 6/00, Rejent 2000, nr 11, s. 112).

W razie natomiast braku innych podstaw do dokonania rozliczeń majątkowych między byłymi partnerami, ustalenie wzajemnych obowiązków może nastąpić na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (por. wyrok SN z dnia 16 maja 2000 r., IV CKN 32/00, OSNC 2000, nr 12, poz. 222). Art. 405 k.c. stanowi, iż kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu należy odrębnie rozpatrywać dochodzone przez powódkę roszczenia tj. nakłady na wspólne gospodarstwo domowe, koszty remontu mieszkania przy ul. (...) oraz przy ul. (...).

W pierwszej kolejności należy odnieść się do roszczenia powódki przeciwko pozwanemu o zwrot nakładów w postaci robocizny wykonanej przy remoncie mieszkania przy ul. (...). Roszczenie w tym zakresie podlegało oddaleniu ze względu na brak legitymacji biernej po stronie pozwanego M. W.. Faktem jest, iż poniesienie przez powódkę nakładów na nieruchomości w postaci robocizny przy wykonywaniu remontu mieszkania przy ul. (...) nastąpiło bez podstawy prawnej. Zauważyć jednak trzeba, iż bezpodstawne wzbogacenie kreuje nowy stosunek zobowiązaniowy, zawierający roszczenie o zwrot wzbogacenia, które **zubożony** ma względem **wzbogaconego** jego kosztem, a podmiot, który został bezpodstawnie wzbogacony, ma obowiązek zwrotu nienależnej korzyści (por. wyrok SN z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 272/06, Mon. Praw. 2007, nr 2, s. 60). W niniejszym stanie faktycznym wartość robocizny powódki stanowi przysporzenie majątkowe w majątku właściciela mieszkania przy ul. (...) w Ł.. Właścicielem tejże nieruchomości nie jest natomiast pozwany M. W., a jego matka. Wobec powyższego roszczenie powódki zostało skierowane przeciwko niewłaściwemu podmiotowi. Stanowisko to znajduje również odzwierciedlenie w stanie faktycznym analogicznym do rozpoznawanego w niniejszym postępowaniu zaprezentowanym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 1973 r., (II CR 652/72, OSNC 1973, nr 12, poz. 216), gdzie Sąd wskazał, iż w sytuacji gdy właściciel oddaje w najem lokal, w którym osoba trzecia zbudowała rzecz stającą się w następstwie częścią składową wynajętej nieruchomości (lokalu) (art. 47 § 2 k.c.), bezpodstawne wzbogacenie tą częścią składową nieruchomości powstaje wyłącznie po stronie właściciela nieruchomości, a nie najemcy.

W konsekwencji roszczenie powódki w tym zakresie podlegało oddaleniu.

Przedmiotem dochodzonego roszczenia był także koszt robocizny za remont stanowiącego jego własność mieszkania przy ul. (...). W ocenie Sądu przedmiotowe roszczenie, jako wykraczające poza zwyczajne prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, również podlegało rozpoznaniu na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

W ocenie Sądu roszczenie powódki z tego tytułu zasługiwało na oddalenie jako nieudowodnione co do wysokości. Zgodnie z zasadą wyrażoną w przepisie art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść powołanego przepisu stwierdzić należy, iż do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią o podstawie powództwa, gdyż z faktów tych powód wywodzi swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie. Zasada ta znajduje również swoje odzwierciedlenie w art. 232 k.p.c. stanowiącym, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Obowiązkiem Sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania (subsumcji) w odpowiednią podstawę prawną oraz czy strona pozwana udowodniła podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie.

Dochodzący roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia obowiązany jest udowodnić fakt zubożenia kosztem wzbogaconego oraz wysokość tegoż zubożenia, którego wartość podlega zwrotowi.

Z tytułu zwrotu kosztów nakładów w postaci robocizny podczas remontu mieszkania przy ul. (...) powódka dochodziła od pozwanego kwoty 500 zł. Powódka nie wskazała przy tym sposobu wyliczenia dochodzonej kwoty, w tym przede wszystkim nie przedstawiła rachunku. W ramach pertraktacji ugodowych pozwany przyznał, iż powódka wykonała określone czynności w czasie przedmiotowego remontu i oświadczył, iż z tego tytułu gotów byłyby do zapłacenia powódce przedmiotowej kwoty celem zakończenia całego sporu. Powódka nie przyjęła przedmiotowej oferty pozwanego, zaś następnie oświadczyła, iż daruje pozwanemu przedmiotowe koszty i cofnęła wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wartości nakładów w postaci robocizny na lokal przy ul. (...). W konsekwencji zatem wysokość roszczenia powódki o zwrot poniesionych nakładów w postaci robocizny w czasie remontu mieszkania przy ul. (...) nie została udowodniona. Wobec tego powództwo również w tym zakresie podlegało oddaleniu.

W ostatniej kolejności powódka dochodziła roszczenia z tytułu „bezpodstawnego wzbogacenia”, jakiego pozwany w ocenie powódki doznał poprzez to, iż w czasie trwania konkubinatu powódka poświęcała godzinę dziennie wyłącznie dla pozwanego na prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, co stanowiło jej osobisty wkład w utrzymanie i

rozwój gospodarstwa. Po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż roszczenie powódki nie miało podstawy w art. 405 k.c., jak zostało bowiem wskazane, roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia ma charakter wyłącznie subsydiarny, a zatem nie stanowi podstawy rozliczeń między stronami w sytuacji istnienia innej podstawy prawnej. Charakter łączącej powódkę i pozwanego relacji wskazywał na zawarcie przez nie na podstawie art. 353¹ k.c. ustnej umowy kwalifikowanej jako *contractus innominatus*.

Art. 353¹ k.c. statuuje zasadę swobody umów obligacyjnych i wskazuje na kompetencję stron w zakresie kształtowania treści zobowiązania – strony bowiem mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. W ramach art. 353¹ k.c. strony mają więc możliwość wybrania jednej z trzech opcji: przyjęcia bez jakichkolwiek modyfikacji określonego typu umowy uregulowanej normatywnie, zawarcia umowy nazwanej z jednoczesnym wprowadzeniem do niej pewnych odmienności, w tym również połączenie cech kilku umów nazwanych (tzw. umowy mieszane) lub zawarcia umowy nienazwanej, której treść ukształtują według swego uznania (por. wyrok SN z dnia 6 listopada 2002 r., I CKN 1144/00, LEX nr 74505).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, iż strony postępowania pozostawały przez 13 lat w związku partnerskim, przy czym nie zawarły pisemnej umowy regulującej łączące je stosunki majątkowe. Strony natomiast zawarły w sposób dorozumiany nieodpłatną nienazwaną umowę, której celem było wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego. W czasie trwania konkubinatu strony wspólnie zamieszkiwały w należącym do matki pozwanego mieszkaniu. Celem związku było więc, poza względami uczuciowymi, wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego, zaspokajanie potrzeb życia codziennego oraz wspólne utrzymywanie i wychowywanie syna. Z ustaleń poczynionych na podstawie zeznań stron oraz świadków, w szczególności świadka J. G. wynika, iż strony nie prowadziły wspólnie finansów, lecz umownie dzieliły się ponoszonymi wydatkami na bieżącymi wydatkami oraz obowiązkami domowymi w zależności od aktualnych potrzeb i możliwości. Dokonywane między nimi aktualne rozliczenia zarówno o charakterze pieniężnym (regulowanie opłat za czynsz, telewizję, Internet, prąd, utrzymanie syna, żywność i chemię), jak i niepieniężnym (sprzątanie, pranie, gotowanie, prasowanie) wyczerpywały całość ewentualnych wzajemnych roszczeń.

Powódka natomiast w żaden sposób nie zdołała udowodnić, aby z charakteru łączącego strony stosunku wynikała odpłatność świadczonej przez nią pracy polegającej na prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wręcz przeciwnie – z całokształtu materiału dowodowego wynika, iż łącząca strony relacja miała charakter nieodpłatny, zaś strony nie dokonywały szczegółowych rozliczeń, a ponoszonych kosztów nie traktowały jako wzajemnych na siebie nakładów, lecz jako nakłady z niejako „wspólnego portfela” na wspólne życie. Jak słusznie wskazała sama powódka, wykonywane przez nią czynności stanowiły jej osobisty wkład we wspólne gospodarstwo domowe. Z charakteru stosunku łączącego strony wynika, iż strony nie ustaliły, aby wkład ten podlegał jakimkolwiek wynagrodzeniu.

Wskazać należy, iż Sąd nie znalazł podstaw do uznania, iż zawarta przez strony umowa sprzeciwiała się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Co więcej, nawet gdyby uznać, iż łączący strony stosunek nie miał charakteru nienazwanej umowy wspólnego celu to, jak zostało wskazane powyżej, podstawa wzbogacenia pozwanego miała niewątpliwie źródło w sytuacji rodzinnej stron, polegającej na wspólnym prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaspokajania potrzeb życia codziennego i wychowywania wspólnego syna. Wartość dobrowolnej pomocy, świadczonej bliskim, nie podlega zwrotowi, ponieważ świadczona jest z poczucia obowiązku moralnego, a zatem ma podstawę prawną. (por. wyrok z dnia 10 lutego 1998 r., II CKN 601/97, LEX nr 137789)

Z wyżej wskazanych względów powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Kosztami wynagrodzenia biegłego za wydanie opinii głównej (701,10 zł) oraz opinii ustnej uzupełniającej (192,65 zł) Sąd obciążył powódkę stosownie do art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.